

Ysselsteyn, 17 november 2022

Betreft: reactie consultatie gewaslijsten Vanggewassen en Wintergewassen.

Allereerst willen we een algemene opmerking maken: als agrarisch ondernemer zijn wij gewend om flexibel te reageren op wisselende weersomstandigheden. We zien de afgelopen jaren grotere extremen in het weer door de klimaatverandering. Tegelijkertijd zien we bij de wetgever een toenemende neiging tot kalenderlandbouw. Wij vinden de strikte hantering van kalenderdata in de regelgeving op geen enkele wijze recht doet aan wisselende weersomstandigheden en de daarmee samenhangende biologische processen waar we als akkerbouwers mee te maken hebben. Wij verzoeken u dan ook dringen om deze trend tot meer kalenderlandbouw te stoppen en met regelgeving mee te bewegen op de omstandigheden in het veld.

Wij vinden dat suikerbieten zonder beperkende voorwaarden als winterteelt gezien moeten worden, omdat:

- Suikerbieten nemen na 1 oktober nog significante hoeveelheden stikstof (20 – 25 kg) op,

Dit is vergelijkbaar met een vanggewas (25 kg)

- Suikerbieten zijn door de CDM aangeduid als niet-uitspoelingsgevoelig-gewas

- Met de bietenoogst wordt de stikstof ook daadwerkelijk afgevoerd, terwijl bij een vanggewas de stikstof op het perceel blijft

- Het overgrote deel van de suikerbieten wordt na 1 oktober geoogst om de bieten nog te laten groeien en om bewaarverliezen te voorkomen

Consumptieaardappelen missen we ook op de lijst met wintergewassen.

De teelt van consumptieaardappelen voor de friet-industrie wordt door deze regeling hard benadeeld. De gebruikte rassen die ongeveer het jaarrond goed verwerkbaar zijn realiseren een groei tot ongeveer eind van september. Om deze aardappelen opslag geschikt te krijgen zullen deze een afrijping moeten ondergaan van ca 3 weken. Normale werkwijze is dat vanaf omstreeks 1 oktober gestart wordt met de oogst bestemd voor de opslagen tot ongeveer half november. Aardappelen die in de periode van 1 oktober tot ongeveer half november direct verwerkt worden, worden ook vlak voor de verwerking geoogst. Deze aardappelen bestemd voor directe verwerking hebben in de huidige situatie geen opslagruimte nodig.

In een nieuwe situatie zouden ook deze aardappelen een opslagplek nodig hebben, dit is zeker gezien de energie input en kosten niet wenselijk. Het vroegtijdig af laten rijpen van aardappelen geeft onvoldoende kwaliteit tot gevolg en een slechtere benutting van meststoffen.

Door zo vroeg te rooien mis je groeipotentieel, niet rijpe gewassen oogsten met alle nadelen van dien, langere bewaring met meer energie input en kosten. Het veroorzaakt een hele grote arbeidspiek eind september voor veel gewassen die dan geoogst moeten worden. Met name de zandgronden lenen zich voor oogstspreading.

- Consumptieaardappelen leggen na 1 oktober nog significante hoeveelheden stikstof (20 tot 35 kg) vast door verplaatsing van stikstof uit het loof naar de knollen. Deze hoeveelheid is vergelijkbaar met een vanggewas (25 kg);
- Met de oogst van consumptieaardappelen wordt de stikstof ook daadwerkelijk afgevoerd, terwijl bij een vanggewas de stikstof op het perceel blijft;
- Vrijwel alle midden-late en late consumptieaardappelen (meer dan 85%) worden na 1 oktober geoogst dit ten behoeve van de groei en afrijping;
- Uit recente waarnemingen blijkt dat vanwege klimaatverandering het groeiseizoen langer wordt en de oogst steeds later plaatsvindt;
- Bij een gedwongen oogst voor 1 oktober moet en in september loofddoding plaatsvinden waardoor juist de verplaatsing van stikstof beperkt wordt en er meer stikstof in de bodem achterblijft.

Bij een gedwongen oogst voor 1 oktober moet en in september loofddoding plaatsvinden waardoor juist de verplaatsing van stikstof beperkt wordt en er meer stikstof in de bodem achterblijft.

Ook de teelt van waspeen missen we op deze lijst. Onze laatste waspeen is afgelopen dinsdag 15 november 2022 verwerkt.

- Ook dit gewas neemt na 1 oktober meer stikstof als een ingezaaide groenbemester
- Uit recente waarnemingen blijkt dat vanwege de klimaatverandering het groeiseizoen langer wordt.
- Verder speelt de verwerkingsperiode van waspeen moet worden en dat verwerkers vanwege capaciteitsgrenzen een langere periode nodig om alle waspeen te kunnen verwerken

Verder zijn we verbaasd over het ontbreken van vezelhenep op de lijst. Vezelhenep heeft een lage stikstofbehoefte en er wordt nauwelijks gewasbescherming in toegepast. Hennep wortelt diep en is daarmee goed voor de bodemstructuur.

De producten van hennep kunnen een zeer goede bijdrage leveren aan de biobased economie en aan de klimaatopgave doordat ze een alternatief voor diverse oplossingen in de bouw kunnen vormen.

Hennep wordt in zwad op heet veld gelegd. Daarna kan het stro, afhankelijk van de weersomstandigheden, een aantal weken op natuurlijke wijze drogen en roten. Dit wordt dauwrot genoemd. Tijdens het roten breken de enzymen de pectine, die de vezels en houtachtige delen aan elkaar bindt af. De rotingsgraad beïnvloedt de gebruiksmogelijkheden van de vezel.

Door de relatief late oogst van met name hennep zal de navolgende rotingsperiode vaak na 1 oktober liggen.

Gezien het feit dat dit gewas meerdere duurzame doelen dient, zowel tijdens de teelt als bij het gebruik van de producten en dat het niet uitspoelingsgevoelig is, verzoeken wij u dit gewas toe te voegen aan de lijst van wintergewassen.

Wij verzoeken om de lijst te herzien, en geef agrarisch ondernemers een gereedschapskist waarmee ze kunnen werken, zodat er ruimte is om de doelen praktisch te behalen. Denk aan maatwerk.

Landbouw is werken met de natuur en daarmee niet samen te vatten in een kalender.

We onderschrijven het belang van een goede waterkwaliteit. De afgelopen jaren zijn er veel stappen gezet door ons. Door onder andere diverse metingen (plantsapmetingen) worden onze gewassen gevoed. Hierdoor wordt een minimaal residu aan stikstof terugvonden in de bodem. De beperkende opstelling van de winterteelten en ook de aangekondigde korting op gebruiksnormen sluiten niet aan de praktijk. Dit zal ook niet leiden tot de gewenste vermindering van het risico op uitspoeling van nitraat.

De bereidwilligheid mee te werken om de doelen te behalen is er, echter moet het wel praktisch haalbaar zijn! De regelgeving zoals nu is opgesteld betekent dat er vele typisch Nederlandse gewassen gaan verdwijnen, vele mooie opgebouwde familiebedrijven noodgedwongen moeten stoppen. Gebrek aan perspectief leidt tot wantrouwen en daarmee niet investeren in betere technieken en nieuwe methodes.

Wij hopen van harte dat u onze zienswijze serieus in overweging neemt. Uiteraard bent u welkom voor een nadere toelichting.

Pieter Hermans

Carla van Deelen

Mts Hermans van Deelen

.